

Походи козаків першої чверті XVII ст.
Петро Конашевич-Сагайдачний

1. ПОХОДИ КОЗАКІВ першої чверті XVII ст.

На початку XVII ст. Річ Посполита розпочала серію війн і козацтво було тією військовою силою, якої потребувала держава. У 1600 р. запорожці на чолі з Гаврилом Крутневичем взяли участь у поході коронного війська до Молдови. У 1602 р. козаки під проводом Самійла Кішки воювали проти шведів у складі військ Речі Посполитої. Завдяки цим походам з козаків було знято заборони

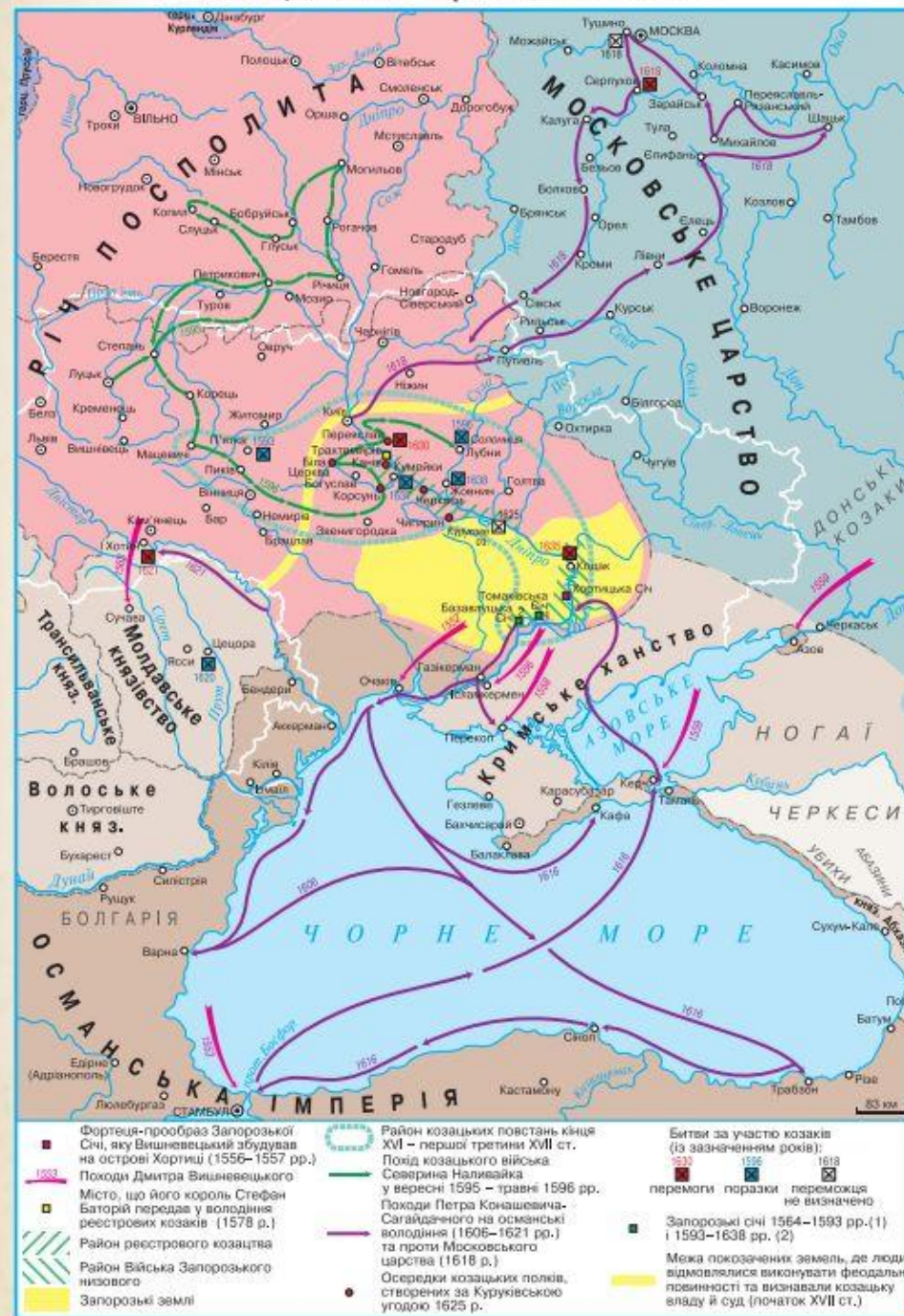

Самійло Кішка

Воєнні експедиції козаків у володіння Османської імперії

1602 р.	Розгром османського флоту під Кілією
1606 р.	Штурм Кілії, Варни
1608 р.	Взяття козаками Перекопа
1609 р.	Здобуття козаками Кілії, Ізмаїла, Аккермана
1614 р.	Захоплення козаками Трапезунда, облога Сінопа
1616 р.	Взяття козаками Кафи

Козацтво в XVI — першій половині XVII ст.

Найважливішим напрямом козацької військової активності був захист південного кордону й походи проти Османської імперії і її васалів — Кримського ханства і Бугацької орди. Та крім цього, військо Запорозьке перейшло в рішучий наступ углиб володінь Османської імперії, організовуючи воєнні морські експедиції до берегів Чорного моря і аж до околиць Стамбула.

2. ПЕТРО КОНАШЕВИЧ-САГАЙДАЧНИЙ

Одним з успішних козацьких лідерів першої третини XVII ст. був Петро Конашевич-Сагайдачний.

Петро Конашевич народився приблизно 1582 р. у шляхетській родині. Освіту здобув в Острозькій академії. Наприкінці 1590-х років П. Конашевич вступив до лав Війська Запорозького, де отримав прізвисько Сагайдачний. Під проводом Г. Крутневича й С. Кішки взяв участь у походах на початку XVII ст. Також, вірогідно, він був залучений до переговорів з польськими урядовцями щодо козацьких прав і свобод.

Списокъ въ Мѣсяцѣмъ Ефесѣмъ 1622. г. како наипачеъ Салетамъ
13. 2. Январяго года. Anno Domini 1622.
О. М. Касево. Митрофановъ Рана
Камѣнь Студъ
Ріотъ Касево. Митрофановъ
Дресованъ. Митрофановъ

Автограф Сагайдачного 1622 рік

Як гетьман, П. Конашевич-Сагайдачний уперше відзначився в успішному поході 1616 р. на Кафу. Козацький флот під його орудою розгромив османську ескадру в Дніпровсько-Бузькому лимані. У Кафі було звільнено кілька тисяч бранців. У другій половині 1618 р. запорожці виступили на допомогу війську королевича Владислава, який був претендентом на московський престол. Козаки на чолі з П. Сагайдачним пройшли від Сіверщини до Москви. По дорозі було захоплено кілька міст і розгромлено московське військо, яке заступило шлях. Лише слабкість війська Речі Посполитої врятувала московську столицю від захоплення.

Воєнним успіхам сприяли нововведення П. Сагайдачного в тактиці ведення бою, оновлення артилерії й озброєння козацької піхоти. Дипломатична діяльність гетьмана мала на меті закріпити права козацтва, відновити православну ієрархію й роль Києва як духовного і політичного центру. Завдяки діяльності П. Сагайдачного козацтво виразніше виявило свою роль як захисника інтересів українського народу. Таким чином, козацтво з корпоративної військової спільноти перетворилося на суспільну силу загальноукраїнського значення.

Запорожці знищують османський флот і захоплюють Кафу в 1616

3. ВІЙСЬКО ЗАПОРОЗЬКЕ І ХОТИНСЬКА ВІЙНА

Найбільшу славу П. Сагайдачний здобув під час Хотинської війни (1620–1621 рр.).

У 1620 р. султан і король відрядили свої війська до Молдови, аби підтримати на престолі кожен свого ставленика. 8–11 вересня відбулася битва біля с. Цецори (неподалік Ясс). Польське військо було знищене.

Хотинська війна (1620–1621 рр.) — війна між Османською імперією і Річчю Посполитою. Головною причиною була боротьба за Молдову. Перемога Речі Посполитої у важкій війні стала можливою завдяки участі козаків на чолі з П. Конашевичем-Сагайдачним на боці Речі Посполитої.

Хотинська фортеця

Султан Осман II вирішив не зупинятися на прикордонному конфлікті, а завдати удару вглиб Польського королівства. У серпні 1621 р. Османське військо чисельністю 100 тис. осіб рушило через Молдову до Хотина, аби скористатися місцевою переправою через Дністер. Війська Великого князівства Литовського на чолі з гетьманом Яном Ходкевичем і королевичем Владиславом у вересні підійшли до Хотина і заступили шлях противнику. Сюди ж прибували на вербовані за кордоном роти, а також загони із числа мобілізованої шляхти. Проте цих сил було замало, і всі розуміли, що без допомоги козаків перемоги не буде.

На Січі вирішили виступити на захист Речі Посполитої, хоча й були побоювання у щирості намірів союзників. Козацьке військо здійснило марш-кидок від Дніпра до Дністра та вчасно приєдналося до королевича Владислава і Я. Ходкевича. Османи атакували понад десять разів, причому здебільшого позиції козаків. Проте запорожці не лише вистояли, а й провели кілька вдалих контратак. Крім цього, козацький флот завдав потужних ударів по морських комунікаціях турків. **Фактично козаки врятували Річ Посполиту від катастрофи і захистили рідні землі.**

Ян Кароль Ходкевич

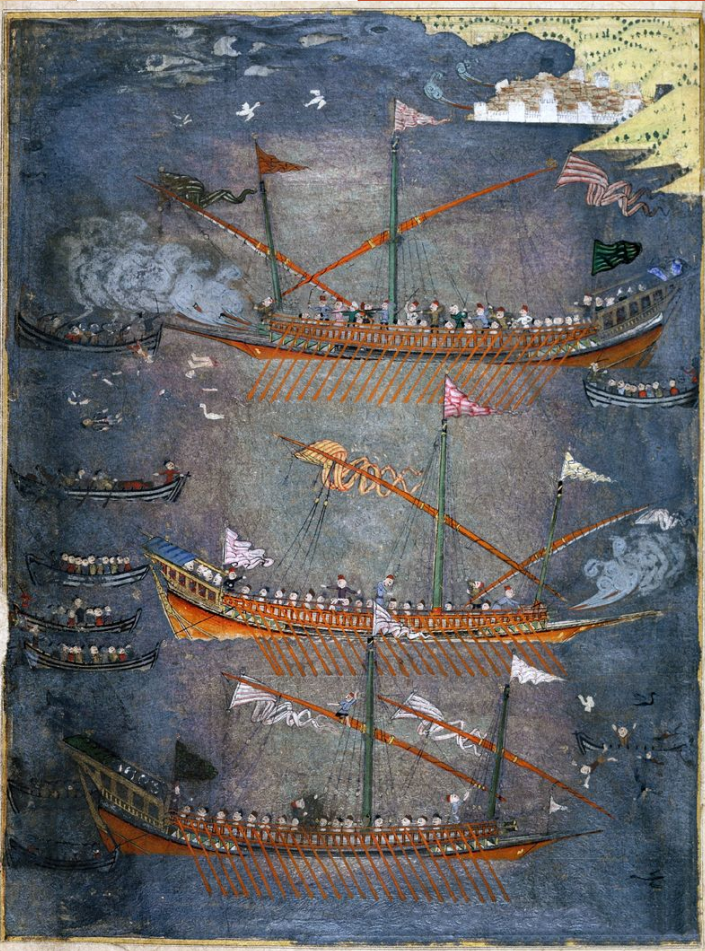
П.Сагайдачний

Проте чимало вояків загинуло чи померло від поранень. П. Конашевич-Сагайдачний також отримав тяжке поранення, внаслідок якого помер 20 квітня 1622 р. у Києві.

Смерть гетьмана Сагайдачного

Знаю і систематизую нову інформацію

Упорядкуйте хронологічну послідовність. Назвіть дати історичних подій цієї послідовності.

Реформа
Стефана
Баторія

02

Узяття козаками
на чолі
з П. Конашевичем-
Сагайдачним Кафи

03

Повстання
під проводом
Криштофа
Косинського

Участь козаків
у Хотинській
війні

05

Перша письмова
згадка про
козаків

04

Похід
П. Конашевича-
Сагайдачного
на Москву

Пам'ятник Сагайдачному біля Хотинської фортеці